

ఆపదా మపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదామ్ |
 లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమా మ్యహమ్ ||
 ధర్మాత్మా సత్యసంధశ్చ రామో దాశరథి ర్యది |
 పౌరుషే చాప్రతిద్వంద్వ శ్శరైనం జహి రావణిమ్ ||

అథ త్రిపంచాశ స్సర్గః

రావణేన హనుమల్లాంగూలదీపనాయాజ్ఞాపానమ్

తస్య త ద్వచనం శ్రుత్వా దశగ్రీవో మహాబలః |
 దేశకాలహితం వాక్యం భ్రాతు రుత్తర మబ్రవీత్ || 1

సమ్యగుక్తం హి భవతా దూతవధ్యా విగర్హితా |
 అవశ్యం తు వధాదన్యః క్రియతా మస్య నిగ్రహః || 2

కపీనాం కిల లాంగూల మిష్టం భవతి భూషణమ్ |
 తదస్య దీప్యతాం శీఘ్రం తేన దగ్ధేన గచ్ఛతు || 3

తతః పశ్యంత్యిమం దీన మంగవైరూప్య కర్శితమ్ |
 సమిత్రజ్ఞాతయ స్సర్వే బాంధవా స్ససుహృజ్జనాః || 4

ఆజ్ఞాపయ ద్రాక్షసేంద్రః పురం సర్వం సచత్వరమ్ |
 లాంగూలేన ప్రదీప్తేన రక్షోభిః పరిణీయతామ్ || 5

తస్య త ద్వచనం శ్రుత్వా రాక్షసాః కోపకర్శితా |
 వేష్టయంతిస్మ లాంగూలం జీరై కార్పాసకైః పటైః || 6

సంవేష్ట్యమానే లాంగూలే వ్యవర్ణత మహాకపిః |
 శుష్క స్ఫుమింధన మాసాద్య వనేష్వివ హుతాశనః || 7

తైలేన పరిషిచ్యాథ తే గ్నిం తత్రాభ్యపాతయన్ |
 లాంగూలేన ప్రదీప్తేన రాక్షసాం స్తా నపాతయత్ || 8

- రోషామర్షపరీతాత్మా బాలసూర్యసమాననః ।
 లాంగూలం సంప్రదీప్తం తు ద్రష్టుం తస్య హనూమతః ॥ 9
- సహస్త్రి బాలవృద్ధాశ్చ జగ్ముః ప్రీతా నిశాచరాః ।
 స భూయ స్సంగతైః క్రూరై రాక్షసై ర్హరిసత్తమః ॥ 10
- నిబద్ధః కృతవాన్ వీర స్తత్కాలసదృశీం మతిమ్ ।
 కామం ఖలు న మే శక్తా నిబద్ధస్యాపి రాక్షసాః ॥ 11
- భిత్వా పాశాన్ సముత్పత్య హన్యా మహా మిమాన్ పునః ।
 యది భర్తు ర్హితార్థాయ చరంతం భర్తృశాసనాత్ ॥ 12
- బద్ధుంత్యేతే దురాత్మనో న తు మే నిష్కృతిః కృతా ।
 సర్వేషా మేవ పర్యాప్తో రాక్షసానా మహం యుధి ॥ 13
- కిం తు రామస్య ప్రీత్యర్థం విషహిష్యేత్ హా మీదృశమ్ ।
 లంకా చారయితవ్యా వై పునరేవ భవే దితి ॥ 14
- రాత్రౌ న హి సుదృష్టా మే దుర్గకర్మవిధానతః ।
 అవశ్యమేవ ద్రష్టవ్యా మయా లంకా నిశాక్షయే ॥ 15
- కామం బద్ధస్య మే భూయః పుచ్చ స్యోద్ధీపనేన చ ।
 పీడాం కుర్వంతు రక్షాంసి న మేఽస్తి మనస శ్శ్రమః ॥ 16
- దగ్ధపుచ్చస్య హనుమతః లంకావీధిషు బ్రామణమ్
 తతస్తే సంవృతాకారం సత్త్వవంతం మహాకపిమ్ ।
 పరిగృహ్య యయు ర్హృష్టా రాక్షసాః కపికుంజరమ్ ॥ 17
- శంఖభేరీనినాదై స్తం ఘోషయంత స్స్వకర్మభిః ।
 రాక్షసాః క్రూరకర్మాణ శ్చారయంతిస్మ తాం పురీమ్ ॥ 18

అన్వీయమానో రక్షోభి ర్యయౌ సుఖ మరిందమః |
 హనుమాంశ్చారయామాస రాక్షసానాం మహాపురీమ్ || 19

అథాపశ్య ద్విమానాని విచిత్రాణి మహాకపిః |
 సంవృతాన్ భూమిభాగాంశ్చ సువిభక్తాంశ్చ చత్వరాన్ || 20

వీధీశ్చ గృహసంబాధాః కపి శ్శృంగాటకాని చ |
 తథా రథ్యోపరథ్యాశ్చ తదైవ గృహకాంతరాన్ || 21

గృహంశ్చ మేఘసంకాశాన్ దదర్శ పవనాత్మజః |
 చత్వరేఘు చతుష్కేఘు రాజమార్గే తదైవ చ || 22

ఘోషయంతి కపిం సర్వే చారీక ఇతి రాక్షసాః |
 స్త్రీబాలవృద్ధా నిర్లగ్నూ స్తత్ర తత్ర కుతూహలాత్ || 23

తం ప్రదీపితలాంగూలం హనుమంతం దిదృక్షవః |
 దీప్యమానే తత స్తస్య లాంగూలాగ్రే హనూమతః || 24

రాక్షస్య స్తా విరూపాక్ష్య శ్శంసు ర్దేవ్యా స్తదప్రియమ్ |
 యస్త్యయా కృతసంవాద స్సీతే! తామ్రముఖః కపిః || 25

లాంగూలేన ప్రదీప్తేన స ఏష పరిణీయతే |
 శ్రుత్వా తద్వచనం క్రూర మాత్మాపహరణోపమమ్ || 26

సీతయా అగ్నేః శీతతాప్తార్ధనమ్

వైదేహీ శోకసంతప్తా హుతాశన ముషాగమత్ |
 మంగళాభిముఖీ తస్య సా తదాసీ నృహాకపిః || 27

ఉపతస్థే విశాలాక్షీ ప్రయతా హవ్యవాహనమ్ |
 యద్యస్తి పతిశుశ్రూషా యద్యస్తి చరితం తపః || 28

- యది చాస్త్యైకపత్నీత్వం శీతో భవ హనూమతః |
 యది కించి దనుక్రోశ స్తస్య మయ్యస్తి ధీమతః || 29
- యది వా భాగ్యశేషో మే శీతో భవ హనూమతః |
 యది మాం వృత్తసంపన్నాం తత్ సమాగమలాలసామ్ || 30
- స విజానాతి ధర్మాత్మా శీతో భవ హనూమతః |
 యది మాం తారయే దార్య సుగ్రీవ స్సత్యసంగరః || 31
- అస్మా ద్దుఃఖాంబుసంరోధాత్ శీతో భవ హనూమతః |
 తత స్తీక్ష్ణార్చి రవ్యగ్రః ప్రదక్షిణశిభోఽనలః || 32
- జజ్వాల మృగశాబాక్త్యా శ్శంసన్నివ శివం కపేః |
 హనుమ జ్జనకశ్చాపి పుచ్చానలయుతోఽనిలః || 33
- వవౌ స్వాప్యకరో దేవ్యాః ప్రాలేయానిలశీతలః |
 హనుమతః అగ్నేః కైత్యానుభవః
- దహ్యమానే చ లాంగూలే చింతయామాస వానరః || 34
- ప్రదీప్తోఽగ్ని రయం కస్మా న్నమాం దహతి సర్వతః |
 దృశ్యతే చ మహాజ్వాలః కరోతి న చ మే రుజమ్ || 35
- శిశిరస్యేవ సంపాతో లాంగూలాగ్రే ప్రతిష్ఠితః |
 అథవా త దిదం వ్యక్తం య ద్దృష్టం ప్లవతా మయా || 36
- రామప్రభావా దాశ్చర్యం పర్వత స్సరితాంపతౌ |
 యది తావత్ సముద్రస్య మైనాకస్య చ ధీమతః || 37
- రామార్థం సంభ్రమ స్తాద్భుక్ కిమగ్ని ర్మకరిష్యతి |
 సీతాయా శ్చాన్యశంస్యేన తేజసా రాఘవస్య చ || 38

పితుశ్చ మమ సఖ్యేన న మాం దహతి పావకః |
 భూయ స్స చింతయామాస ముహూర్తం కపికుంజరః || 39

ఉత్పపాతాథ వేగేన ననాద చ మహాకపిః |
 పురద్వారం తత శ్శీమాన్ శైలశృంగ మివోన్నతమ్ || 40

విభక్తరక్త స్సంబాధ మాససా దానిలాత్మజః |
 స భూత్వా శైలసంకాశః క్షణేన పునరాత్మవాన్ || 41

స్రాస్వతాం పరమాం ప్రాప్తో బంధనా న్యవశాతయత్ |
 విముక్త శ్చాభవత్ శ్రీమాన్ పునః పర్వతసన్నిభః || 42

వీక్షమాణశ్చ దదృశే పరిఘం తోరణాశ్రితమ్ |
 స తం గృహ్య మహాబాహుః కాలాయసపరిష్కృతమ్ || 43

రక్షిణ స్తాన్ పున స్సర్వాన్ సూదయామాస మారుతిః || 44

స తాన్ నిహత్వా రణచండవిక్రమః
 సమీక్షమాణః పున రేవ లంకామ్ |
 ప్రదీప్తలాంగూల కృతార్చిమాలీ
 ప్రకాశ తాదిత్య ఇవార్చిమాలీ || 45

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే వాల్మీకీయే చతుర్వింశత్యహస్తికాయాం
 సంహితాయామ్ శ్రీమత్సుందరకాండే త్రిపంచాశ స్సర్గః

౨

ఆపదా మపహరారం దాతారం సర్వసంపదామ్ |
 లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమా మ్యహమ్ ||

ధర్మాత్మా సత్యసంధశ్చ రామో దాశరథి ర్యది |
 పౌరుషే చాప్రతిద్వంద్వ శ్శరైనం జహి రావణీమ్ ||